HE 139/2026 vp: HE laiksi vaaratiedotteesta annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta – SM:n vastine asiantuntijalausuntoihin

Hallitusneuvos Sari Rapinoja

Hallintovaliokunta 17.9.2026

Vastine Hätäkeskuslaitoksen lausuntoon

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Hätäkeskuslaitoksen keskeiset huomiot

- Lainsäädännössä tulisi mahdollistaa joustava vaaratiedotuskanavien käyttö vaaratiedotteen antavan viranomaisen harkinnan mukaan.
- Solulähetykseen perustuvassa järjestelmässä tulisi voida antaa eri tasoisia vaaratiedotteita ja viranomaistiedotteita.
- Vaaratiedotelaissa tulisi käyttää suomenkielistä termiä ”solulähetys” ja ruotsinkielistä termiä ”cellbaserad utsändning”.
- Lausunnossa esitettiin pykälämuotoiluja vaaratiedotelain 5 ja 7 §:ään.
- Hätäkeskuslaitoksen käännösavusta tulee luopua (vaaratiedotelain 8 §).
- Jatkokehittämisessä Hätäkeskuslaitos nosti esille harkittavaksi, että vaaratiedotteet annettaisiin myös englannin kielellä.

Sisäministeriön vastine Hätäkeskuslaitoksen lausuntoon

- Hankkeenasettamispäätöksen mukaan hankkeessa valmistellaan tarvittavat säädösmuutokset vaaratiedotteesta annettuun lakiin niin, että laissa voidaan huomioida Cell Broadcast -väestönvaroitusjärjestelmän käyttöönotto. Tavoitteena on ollut tehdä lakiin vain välttämättömät muutokset niin, että uusi solulähetysjärjestelmä saadaan käyttöön heti kun se valmistuu 1.11.2026. Muiden pykälien avaaminen olisi vaatinut lisäselvittelyjä ja vaikutusarviointeja. Hallituksen esitys on valmisteltu kiireellisenä hallituksen esityksenä. Siten hallituksen esityksessä ei ehdoteta, että
  - voitaisiin antaa eri tasoisia vaaratiedotteita ja viranomaistiedotteita;
  - Hätäkeskuslaitoksen käännösavusta luovuttaisiin (vaaratiedotelain 8 §);
  - vaaratiedote annettaisiin englannin kiellellä.

- vaaratiedotelaissa käytetään suomenkielistä termiä ”solulähetysjärjestelmä” ja ruotsinkielistä termiä ”cellbaserad utsändning”.
- Hätäkeskuslaitoksen esittämät vaaratiedotelain 5 ja 7 §:n muotoiluehdotukset vastaavat pitkälti sitä, mitä hallituksen esityksessä ehdotetaan.

Solulähetysjärjestelmän vuosittaiset ylläpitokustannukset

Solulähetysjärjestelmän vuosittaisten ylläpitokustannusten nousun taustoja

- Hallituksen esityksessä on arvioitu solulähetysjärjestelmän ylläpitokuluiksi vuosittain noin 300 000 euroa.
- Solulähetysjärjestelmän ylläpitokustannukset ovat tarkentuneet kehittämistyön edetessä. Uusi solulähetysjärjestelmän vuosittainen ylläpitokustannusarvio on 1,5 miljoonaa euroa.

- Tarkkaa kustannusarviota järjestelmän rakentamisen ja ylläpidon aiheuttamista kustannuksista ei voitu tehdä ennen päätöstä toteutuksen teknisestä arkkitehtuurista ja ennen tietoa tarjoajakohtaisista ratkaisuista. Kustannusarviot ovat tarkentuneet hankkeen edetessä.

Ylläpitokustannukset muodostuvat seuraavista osa-alueista:

1) Järjestelmätoimittajan ylläpitokustannus.
2) Erillisverkkojen operointikustannus.
3) Operaattoreiden kustannukset.

Vastine Ahvenanmaan maakuntahallituksen lausuntoon

Ahvenanmaan maakuntahallituksen keskeiset huomiot

- Kannattaa Cell Broadcast -järjestelmän käyttöönottoa.
- Korostaa Ahvenanmaan itsehallinnon ja toimivallanjaon huomioon ottamista.
- Edellyttää, että myös Ahvenanmaan toimivaltaiset viranomaiset voivat käyttää järjestelmää maakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa.
- Pitää tärkeänä, ettei aikakriittisissä tilanteissa tarvitse toimia valtakunnan viranomaisen kautta.
- Vaatii järjestelmän täyttä ruotsinkielisyyttä käyttöönotosta alkaen.
- Korostaa yhdenvertaista varoittamista Ahvenanmaan väestölle.
- Arvostelee valmisteluprosessia siitä, ettei maakuntahallitusta otettu mukaan valmisteluprosessiin eikä maakuntahallitukselle alun perin toimitettu lausuntopyyntöä.

Sisäministeriön vastine Ahvenanmaan lausuntoon

Vaaratiedotelain muutoksella ei ole tarkoitus muuttaa mitenkään maakunnan ja valtakunnan toimivaltuuksia antaa vaaratiedote. Vaaratiedotelaissa ei säännellä vaaratiedotteen antamisesta niissä tilanteissa, jossa vaaratiedote annetaan maakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Vaaratiedotelaki ei koske maakunnan viranomaisia.

Maakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa vaaratiedottamisprosessin kulkuun liittyvät asiat kuuluvat maakunnan lainsäädäntövallan alaan, eivätkä ne siten suoraan johdu annetusta hallituksen esityksestä. Sisäministeriö on ottanut tiedoksi Ahvenanmaan maakuntahallituksen esittämän toiveen, että Ahvenanmaan toimivaltaiset viranomaiset voisivat käyttää Cell Broadcast -järjestelmää myös maakunnan toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Ahvenanmaan maakunnan viranomaisten toimivaltaan kuuluvista asioista tulisi säätää maakunnan lainsäädännössä.

Sisäministeriön vastine Ahvenanmaan lausuntoon

- Lakimuutoksen tarkoituksena on täydentää monikanavaiseen järjestelmään perustuvaa vaaratiedotejärjestelmää uudella kanavalla – solulähetysjärjestelmällä.
- Vaaratiedotelain 7 §:ssä säädetään vaaratiedottamisprosessista. Lain 7 §:n 1 momentin mukaan toimivaltainen viranomainen lähettää vaaratiedotteen Hätäkeskuslaitokseen.
- Vaaratiedotelain 3 §:ssä mainitun toimivaltaisen viranomaisen laatimat vaaratiedotteet lähetetään eteenpäin Hätäkeskuslaitoksesta, jossa on vaaratiedotteiden välittämiseen tarvittava käyttöliittymä.
- Vaaratiedotelain 3 §:ssä mainitut viranomaiset eivät suoraan välitä vaaratiedotetta solulähetysjärjestelmään, vaan toimivaltaiset viranomaiset lähettävät vaaratiedotteen. Hätäkeskuslaitokselle, joka välittää sen muiden vaaratiedottamiskanavien lisäksi solulähetysjärjestelmään.
- FI-Alert -järjestelmää ei voi käyttää irrallaan vaaratiedottamiskanavien kokonaisuudesta.
- Uusi vaaratiedottamiskanava ei muuta vaaratiedotteiden lähettämis- ja välittämisprosessia millään lailla nykyisestä.

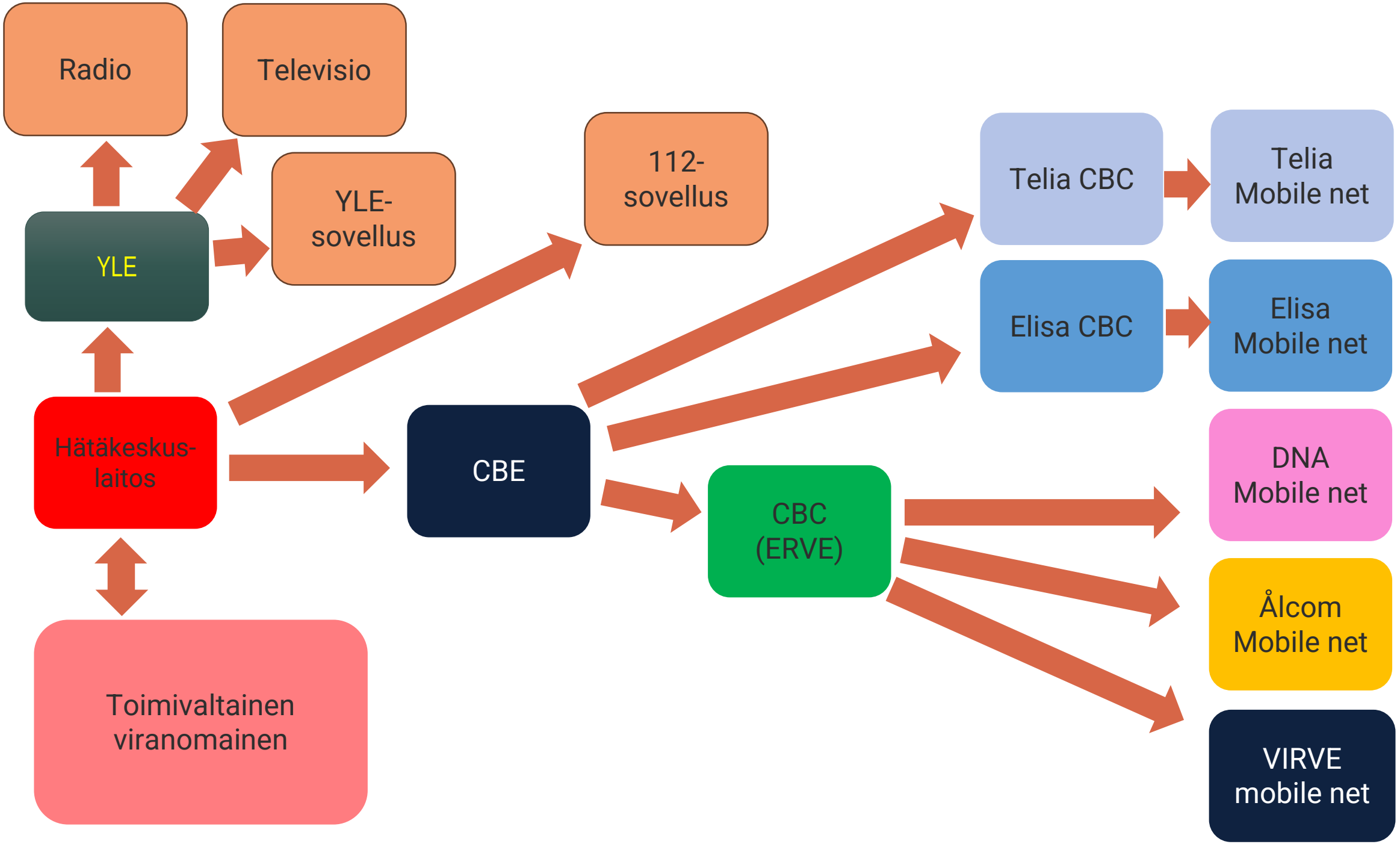
Radio
Televisio
YLE
YLE-
sovellus
112-
sovellus
Hätäkeskus-
laitos
CBE
Telia CBC
Telia
Mobile net
Elisa CBC
Elisa
Mobile net
CBC
(ERVE)
DNA
Mobile net
Ålcom
Mobile net
VIRVE
mobile net
Toimivaltainen
viranomainen

Sisäministeriön vastine Ahvenanmaan lausuntoon

- Solulähetysjärjestelmän rakentamista koskevan sopimuksen mukaan järjestelmän tulee olla käyttöönotettavissa 1.11.2026. Järjestelmän on tarkoitus täyttää kielilain vaatimukset ja sillä on mahdollista antaa vaaratiedotteita myös ruotsin kielellä.

- Hallituksen esitys jouduttiin valmistelemaan sisäministeriössä kiireisellä aikataululla ja lyhyellä valmisteluajalla, koska lain on tarkoitus tulla voimaan jo 1.11.2026.

- Hallituksen esitystä valmisteli työryhmä, joka koostui sisäministeriön virkahenkilöistä.

- Hallituksen esityksen valmisteluprosessiin ulkopuolisten tahojen näkemykset otettiin huomioon lähinnä lausuntopalautteen mukana tulleessa aineistossa.

- Sisäministeriön vuonna 2013 julkaisema Vaaratiedoteopas on parhaillaan päivityksessä. Vaaratiedoteopas on tarkoitettu vaaratiedotteesta annetun lain soveltamisen tueksi.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi